

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 1P/109/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5623215388
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Podhorcová
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2024:5623215388.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Liptovský Mikuláš sudkyňou JUDr. Katarínou Podhorcovou vo veci starostlivosti o maloletého A. B., nar. XX. X. XXXX, zastúpeného Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, so sídlom M. M. Hodžu 30, Liptovský Mikuláš, IČO: 30 794 536, dieťa matky C. B., nar. X. X. XXXX, trvale bytom D. XXXX/XX, E. B., a otca F. B., nar. X. XX. XXXX, trvale bytom D. XXXX/XX, E. B., za účasti Okresnej prokuratúry Liptovský Mikuláš, so sídlom Tomášikova 5, Liptovský Mikuláš, v konaní o návrhu starej matky G. H., nar. XX. X. XXXX, trvale bytom D. XXXX, E. B., na zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Súd návrh navrhovateľky G. H. na zverenie maloletého A. B., nar. XX. X. XXXX, do jej náhradnej osobnej starostlivosti **z a m i e t a**.

II. Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Dňa 31. 8. 2023 podala navrhovateľka G. H. návrh na zverenie maloletého vnuka A. B., nar. XX. X. XXXX, do jej náhradnej osobnej starostlivosti. V návrhu uviedla, že rodičia maloletého podali žiadosť o rozvod v lete 2023. Počas manželstva dochádzalo medzi partnermi k nezhodám, čo vyústilo k rozvratu manželstva už počas tehotenstva nevesty. Spočiatku sa rodičia maloletého dohodli ešte pred jeho narodením, že sa o neho bude starať jeho otec, syn navrhovateľky, F. B.. Matka maloletého s týmto súhlasila hlavne kvôli tomu, že po rozvrate manželstva nemá adekvátne podmienky na výchovu syna. V čase podaného návrhu otec maloletého žil s navrhovateľkou v spoločnej domácnosti, matka maloletého po nezhodách z domácnosti odišla. Hneď, ako sa A. narodil, začala zabezpečovať starostlivosť o neho stará matka. Maloletého si bola vyzdvihnúť na novorodeneckom oddelení a od toho času je u nej. S manželom I. H. majú pridelený mestský nájomný byt v D. (E. B.) J. XXXX/X. Maloletý A. jej veľmi prirástol k srdcu, stará sa o neho denne. Navrhovateľka sa domnieva, že otec by sa o neho nedokázal postarať a zabezpečiť mu všetko potrebné, považuje ho za nezodpovedného plniť takúto úlohu, prednejšie sú mu priateľky. Maloletý sa narodil so zdravotnými problémami, s vrodeným sivým zákalom, ktorý si vyžadoval pravidelné lekárske kontroly, špeciálnu liečbu a možno i chirurgický zákrok. Navrhovateľka má záujem, aby mal zabezpečenú adekvátnu starostlivosť, aby mu nič nechýbalo, keď nemá kompletnú rodinu. Chce pre neho urobiť všetko, čo sa dá, akoby bol jej. Jeho biologickí rodičia nie sú ochotní, zjavne ani schopní, dať mu všetko, čoho je schopná ona s manželom. Jej manžela si maloletý A. získal, už ho považuje za svojho. Matka na výchovu maloletého finančne neprispieva a navrhovateľka by to v tejto situácii od nej ani nežiadala, pretože vie, že je v ťažkej finančnej a bytovej situácii a musí živiť aj ďalšie deti. Ani otec maloletého nezabezpečuje maloletému finančnú pomoc, o všetky potreby a úhradu nákladov sa stará navrhovateľka s manželom, kúpila tiež detský kočiar, mlieko, plienky, lieky a všetky potreby súvisiace so starostlivosťou o novorodenca. Navrhuje zveriť maloletého do jej náhradnej osobnej starostlivosti a zaviazat' obidvoch rodičov plnením vyživovacej povinnosti v rovnakej výške vždy

do 20. dňa každého mesiaca vopred k jej rukám. Styk rodičov s dieťaťom navrhla neobmedziť. Súčasťou podaného návrhu je rodný list maloletého, z ktorého vyplýva, že sa narodil dňa XX. X. XXXX matke C. B. a otcovi F. B.. Z predbežnej lekárskej správy priloženej ku návrhu vyplýva hospitalizácia maloletého v Liptovskej nemocnici s poliklinikou MUDr. Ivana Stodolu Liptovský Mikuláš na pediatrickom oddelení od 27. 8. 2023 do 30. 8. 2023 s diagnózami akútna infekcia horných dýchacích ciest, bližšie neurčená, intertrigo (zaparenina) s erytémom, vrodený sivý zákal (katarakta).

2. Na pojednávaní dňa 6. 2. 2023 zotrvala navrhovateľka na svojom návrhu a vo svojej výpovedi uviedla, že pokiaľ ide o jej bytové, majetkové, zárodkové a výdavkové pomery, sú také, ako bolo uvedené v správe kolízneho opatrovníka. Stále pracuje v spoločnosti Pinium, zarába cez 800,- eur mesačne. S manželom v práci informovali nadriadených, že sa starajú o malého A.. Ona dva dni pracuje, dva dni má voľno. Keď je doma, manžel je v práci, tiež má zmeny tak, že dva dni pracuje a dva dni je doma. Navrhovateľka v úvode uviedla, že to bol jej podnet, aby bol A. u nej. Má mladšieho manžela, ona nemôže mať deti, preto si vraveli, že by si malého zobrali. Neskôr to prehodnocovali, pretože majú dve roboty. Keď v pôrodnici počula, že malý má glaukom, je slepý a nevesta vravela, že ho nechce, vtedy sa rozhodla. Okrem toho, malý sa zachádza, matka ho nevie upokojiť, má i šelest. Chlapec je vnímavý, plače pri matke, hoci už má šesť mesiacov.

3. Na výzvu prokurátorky, aby vysvetlila svoje protirečivé vyjadrenia, keď na jednej strane tvrdí, že malý je slepý, a na druhej strane uvádza, že keď matku vidí, tak plače, navrhovateľka sa vyjadrila, že teraz už vidí, lebo dvakrát s ním už bola, a tretíkrát s ním ide 22. 2. do Bratislavy. Cestujú sanitkou, na operácie chodí s malým sama. Matka príde malého pozrieť každé dva týždne, keď má čas, ich bydliská sú vzdialené asi 100 – 150 metrov.

4. Matka maloletého na pojednávaní vyjadrila súhlas s návrhom starej matky a uviedla, že chodí za synom raz za 1-2 týždne. Má u seba ešte svoje tri deti: H., K. a B.. Dcéra F. je pri starom otcovi. V škole si ju zavolali opäť v piatok, s H. sú zase problémy. Povedala im, že keď nebude poslúchať, majú ho dať do diagnostického ústavu. S B. nie sú také problémy. K. bola pri nej, ale nepočúvala ju, preto išla ku svojmu otcovi B. C., je u neho asi tri týždne. Aktuálne je v byte len ona a synovia H. a B.. Nepracuje, je na materskej s A., dostáva na neho 345,- eur a prídavky na tri deti. Na štvrtú K. idú prídavky na deti na Mesto Liptovský Mikuláš. Zástupkyňa kolízneho opatrovníka potvrdila, že prídavky na maloletú K. sa presmerovali na tri mesiace Mestu Liptovský Mikuláš, pretože maloletá sa dopúšťala priestupkovej činnosti.

5. Matka sa ďalej vyjadrila, že v starostlivosti o A. jej bráni, že nemá takú hygienu, nemá peniaze na vodu, musí si ju šetriť. Keď ju malý zbadá, plače, nie je na ňu zvyknutý. Keď bol malý, nevidel ju. Teraz, keď je po operáciách, vidí ju. Nie je však na ňu zvyknutý, ona s ním nespáva, je s ním občas.

6. Otec maloletého po zákonom poučení vo svojej výpovedi uviedol, že žije so svojou priateľkou. Bojí sa o syna starať, zachádza sa, avšak bližšie to nekonkretizoval, krčil plecami. Priznal, že nie je schopný sa o neho postarať, radšej nech sa o neho stará jeho (otcova) matka. Chodí ku nej raz za mesiac, malému niečo kúpi, plienky, a zase odíde. Naposledy bol pri mame pred dvomi, tromi týždňami, a včera u nej spal. Pri otázke, ako reaguje maloletý, keď si ho vezme na ruky, váhal s odpoveďou a uviedol, že na syna nie je zvyknutý a nevie, ako reaguje.

7. Navrhovateľka v záverečnom prednese uviedla, že rodičia si dieťa urobili a odhodili, stará sa oň ona, a aj bude, navrhuje vyhovieť jej návrhu. Vie, že v rodičoch nie je schopnosť, ani v jednom. Ona by nedokázala byť bez svojho dieťaťa dva týždne.

8. Matka v záverečnom návrhu uviedla, že chce, aby si syna zobrala stará mama. Ona sa o neho nechce starať, lebo sa o neho stará starká od malička. Nie je na neho zvyknutá, trvá na tom, aby bol malý nariadený starej mame.

9. Otec v záverečnom prednese zotrval na návrhu, aby bol syn zverený „akože“ jeho mame.

10. Prokurátorka v záverečnom prednese navrhla zamietnuť návrh, pretože nie sú splnené zákonné podmienky, aby bol zverený maloletý do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky. U matky neboli

zistené také zdravotné problémy, ktoré by jej bránili v starostlivosti o maloleté dieťa, pričom stará matka môže byť nápomocná pri starostlivosti oň, taktiež otec môže vypomáhať so starostlivosťou o svojho syna.

11. Zástupkyňa kolízneho opatrovníka v záverečnom prednese navrhla zamietnuť návrh starej matky v plnom rozsahu, pretože ani z pohľadu kolízneho opatrovníka nie sú splnené zákonné podmienky na zverenie maloletého A. do náhradnej starostlivosti starej matky. Kolízny opatrovník opakovane uviedol, a trvá na tom, že obidvaja rodičia sú schopní sa o maloleté dieťa postarať. Niektoré vyjadrenia a informácie boli z pohľadu kolízneho opatrovníka povedané nemilým spôsobom, a takto delegovať na niekoho starostlivosť o maloleté dieťa, je veľmi neštandardné. Apelujú opakovane na rodičov, aby starostlivosť o dieťa zabezpečovali. Ak dieťa nie je navyknuté na rodičov, existuje možnosť ponúknuť im prácu so psychologičkou na referáte úradu, aby si tento vzťah k vlastnému dieťaťu vybudovali.

12. Okrem výsluchu navrhovateľky, obidvoch rodičov a oboznámenia sa so stanoviskom kolízneho opatrovníka i s obsahom záverečných návrhov, bolo v konaní oboznámené s obsahom listinných dôkazov zadovážených v konaní, najmä s lekáorskými správami, so správou kolízneho opatrovníka zo zisťovania pomerov v rodine, s výsledkom lustrácie v registri obyvateľov, s obsahom odpisu z registra trestov a výpisu z centrálnej evidencie správnych deliktov a priestupkov navrhovateľky.

13. Z obsahu výpisu z centrálnej evidencie správnych deliktov a priestupkov sú zistiteľné u navrhovateľky tri záznamy o priestupkoch porušenia pravidiel cestnej premávky.

14. Z odpisu registra trestov mal súd preukázané odsúdenie navrhovateľky dňa 13. 10. 2011 pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. e/ Trestného zákona. Uložený jej bol trest odňatia slobody vo výmere 5 mesiacov so skúšobnou dobou v trvaní jeden rok a štyri mesiace do 1. 3. 2013, spolu s uložením povinnosti nahradiť spôsobenú škodu.

15. Z výsledku lustrácie v registri obyvateľov SR je zrejmé, že navrhovateľka, maloletý a jeho rodičia majú trvalé bydlisko v časti mesta E. B., L., M., D., teda ich domovy delí krátka vzdialenosť.

16. Zo správy kolízneho opatrovníka z osobného šetrenia vykonaného dňa 23. 1. 2024 v prirodzenom rodinnom prostredí matky vyplýva, že táto býva spoločne s mal. deťmi - H., nar. XX. X. XXXX, a B., nar. XX. X. XXXX, z prvého manželstva na adrese D. XXXX/XX. Dcéra mal. K., nar. XX. X. XXXX, toho času býva u svojho otca B. C.. Matka obýva mestský nájomný byt na 1. poschodí murovaného domu, ktorý má v podnájme od bývalého svokra N. B.. Byt je vykurovaný peckou na tuhé palivo, so zavedenou elektrinou a vodou. Domácnosť je prispôsobená potrebám rodiny. Pozostáva z jednej izby, ktorá slúži ako obývačka a spálňa. Nachádzajú sa v nej potrebné skrine a rozťahovací gauč, kde prespávajú mal. deti. Ďalšia miestnosť je kuchyňa s peckou na tuhé palivo, nachádza sa tu aj váľanda. Domácnosť je udržiavaná v čistote primeranej prostrediu, kde rodina žije. Kúpeľňa a toaleta je spoločná pre viaceré domácnosti, ktoré v obytnom dome bývajú. Matka uviedla, že je poberateľkou rodičovského príspevku vo výške 345,20 eur mesačne a prídavkov na tri mal. deti vo výške 180 eur. Výdavky na domácnosť predstavujú 30 eur mesačne za telefón, 7 eur za satelit a internet UPC, nájom 40 eur mesačne, 20 eur mesačne za vodu, ktorú si dobývajú v komunitnom centre „Nový svet“ v Hlbokom. Elektrinu platí bývalý svokor N. B.. Matka uviedla, že s návrhom starej matky zveriť mal. A. do náhradnej starostlivosti súhlasí, pretože maloletý je, podľa nej, zvyknutý na starú matku a od narodenia býva u nej. Počas šetrenia uviedla, že údajne majú obe jej deti z prvého manželstva problémy v škole. Na poslednom stretnutí vedenia školy ZŠ Dr. Aurela Stodolu, pracovníkov OSPODaSK, pracovníkov CDR Liptovský Hrádok, príslušníkov OOPZ Liptovský Mikuláš, rodičov a ich maloletých detí dňa 5. 12. 2023 bola udelená pochvala na adresu matky a jej detí, výchovné problémy v školskom prostredí sa u mal. H. neopakovali, správanie mal. H. sa zlepšilo, mal. B. je bezproblémový. Toho času škola neavizuje žiadne problémové správanie detí. Matka uviedla, že pokiaľ má financie, kúpi malému mlieko, plienky. Je poberateľkou rodičovského príspevku na mal. A., a tieto financie slúžia na zabezpečenie základných potrieb maloletého, nie potrieb ostatných členov rodiny. Všetko potrebné pre syna nakúpila k sebe domov stará matka, a zobrala si ho z pôrodnice. Dohodli sa tak už od jej tehotenstva. Podľa vyjadrenia matky, návrh na zverenie mal. A. do starostlivosti starej matky odznel zo strany starej matky p. H.. Údajne to takto uviedla aj na gynekológii. V neposlednom rade sa matka vyjadrila, že otec mal. s tým súhlasil a urobila to takto už dvakrát (predtým s dcérou F. B.). Matke v rámci šetrenia v prirodzenom rodinnom prostredí bol vysvetlený inštitút náhradnej osobnej starostlivosti, a tento môže byť schválený, keď sú splnené zákonné dôvody. Matka uviedla, že mal. A. navštevuje. Dňa 23. 1. 2024 bolo vykonané šetrenie v prirodzenom rodinnom prostredí starej

matky, za prítomnosti otca mal., p. F. B.. Stará matka p. G. H., nar. XX. X. XXXX, býva na adrese D. XXXX/X, E. B.. Ide o 1-izbový mestský nájomný okálový dom. Domácnosť bola zariadená rozťahovacím gaučom, obývačkovou stenou, kuchynskou linkou, jedálenským stolom. Do domácnosti je zavedená elektrina a voda, majú v byte k dispozícii toaletu s kúpeľňou. Stará matka uviedla, že pracuje v reštaurácii Pinium, kde mesačne zarobí 800 eur netto, je poberateľkou invalidného dôchodku vo výške 190 eur mesačne. Jej výdavky predstavujú 300 eur mesačne za elektrinu, 57 eur mesačne nájom vrátane vody. Ďalšie výdavky neuviedla. V čase šetrenia bol v domácnosti prítomný otec mal. F. B., ktorý uviedol, že nebýva u matky, ale v Martine v osade známej pod názvom Bambusky, spolu s priateľkou. Údajne do Hlbokého prichádza raz do mesiaca a synovi kupuje plienky, rovnako ako matka. Pracuje na „fuškách“, kde si je schopný denne privyrobiť 30 eur (10 eur dáva na jedlo a 20 eur dostáva „na ruku“). Otec bol opakovane poučený o nevhodnosti tzv. „práce na čierno“. Vyjadril sa, že v Martine plánuje ostať, avšak s odpoveďou váhal. Na otázky skôr odpovedala stará matka, otec mlčal. Mal. A. v tom čase spal. Stará matka uviedla, že s manželom I. H. si v zamestnaní vymenili služby tak, aby sa mohli o mal. A. starať. Vyšetrenia a operácie mal. A. absolvoval s ňou. Stará matka údajne oznámila pediatričke B. H. O. a ďalším odborným lekárom, že sa o mal. A. bude starať ona. Podľa nej, obaja rodičia sa mal. A. boja a tiež, že jej povedali, že nie sú schopní sa o neho starať. Matka ho navštevuje a podľa slov starej matky, 5 - mesačný A. je vnímavý a matky sa po jej príchode bojí. V čase návštevy sa emócie starej matky stupňovali od chvíle, ako jej bol vysvetlený inštitút náhradnej osobnej starostlivosti a zákonné dôvody pre jej schválenie. Obom rodičom bolo dňa 24. 1. 2024, aj v rámci konania o rozvod manželstva dňa 9. 11. 2023 (sp. zn. 1P/65/2023), opakovane vysvetlené, že obidvaja sú kompetentní rodičia a nie je dôvod na to, aby starostlivosť o mal. A. zabezpečoval ktokoľvek iný než jeho vlastní biologickí rodičia. Starí rodičia sú tí, ktorí môžu byť v starostlivosti o maloleté dieťa nápomocní.

17. Podľa § 45 ods. 1 Zákona o rodine ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

18. Podľa § 45 ods. 2 Zákona o rodine pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

19. Podľa § 45 ods. 3 Zákona o rodine v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

20. Podľa § 45 ods. 4 Zákona o rodine osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

21. Podľa § 45 ods. 5 Zákona o rodine na správu majetku maloletého dieťaťa sa primerane použijú ustanovenia § 32 a 33.

22. Podľa § 45 ods. 6 Zákona o rodine Rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stykať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

23. Podľa § 45 ods. 7 Zákona o rodine vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

24. Podľa § 45 ods. 8 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

25. Podľa § 45 ods. 9 Zákona o rodine súd najmenej raz za šesť mesiacov zhodnotí v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí alebo v súčinnosti s inými osobami, ktoré sú oboznámené s pomermi maloletého dieťaťa, výkon náhradnej osobnej starostlivosti, a to najmä kvalitu starostlivosti o dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti a skutočnosť, či rodičia môžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa.

26. Podľa § 47 ods. 1 Zákona o rodine hradná osobná starostlivosť zaniká

a. dosiahnutím plnoletosti dieťaťa,

b. smrťou maloletého dieťaťa,

c. smrťou osoby, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti,

d. právoplatným rozhodnutím súdu o zániku dôvodu, pre ktorý bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti,

e. právoplatným rozhodnutím súdu o zrušení náhradnej osobnej starostlivosti,

f. rozvodom manželov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti podľa § 46.

27. Podľa ust. § 47 ods. 2 Zákona o rodine súd zruší náhradnú osobnú starostlivosť len z vážnych dôvodov, najmä ak osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, zanedbáva maloleté dieťa alebo porušuje svoje povinnosti; urobí tak vždy, ak o to táto osoba požiada.

28. Podľa ust. § 47 ods. 5 Zákona o rodine ak zanikne náhradná osobná starostlivosť z dôvodov uvedených v odseku 1 písm. c) alebo e) a rodičia naďalej nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, súd rozhodne o ďalšej náhradnej osobnej starostlivosti o maloleté dieťa.

29. Na základe vykonaného dokazovania, hodnotiac dôkazy jednotlivo aj v ich vzájomných súvislostiach, súd dospel k nasledovnému záveru. Výpoveďou navrhovateľky, matkou a otcom maloletého i kolíznym opatrovníkom bolo spoľahlivo preukázané, že prevažnú mieru osobnej starostlivosti venuje maloletému A. B. v súčasnosti stará matka G. H.. Taktiež bolo preukázané, že bydlisko matky a jej ďalších maloletých detí sa nachádza v bezprostrednej blízkosti domácnosti navrhovateľky. Matka je poberateľkou materského príspevku na maloletého A. vo výške 345,- eur mesačne a súčasne je poberateľka prídavkov na tri maloleté deti. Vzhľadom k tomu, že u maloletej K. bola zaznamenaná priestupková činnosť, dočasne, od decembra 2023, sa presmerovalo vyplácanie prídavkov Mestu Liptovský Mikuláš. Otec maloletého sa občas zdržiava v domácnosti svojej matky, pri zisťovaní pomerov bol u nej tiež prítomný.

V konaní nebolo preukázané, že by matka žila so svojimi ďalšími maloletými deťmi v nevyhovujúcich bytových podmienkach, a taktiež nebolo preukázané, že by im nedokázala poskytovať primeranú osobnú starostlivosť. Napriek tomu, že u navrhovateľky sú vyhovujúce podmienky pre starostlivosť o maloleté dieťa, jej návrh považuje súd za nedôvodný, až účelový. Ani u jedného rodiča neboli preukázané také prekážky, ktoré by im bránili vo výkone starostlivosti o syna A.. Pokiaľ ide o tvrdenia dospelých, že maloletý nie je zvyknutý na svojich rodičov, a rodičia nie sú zvyknutí na svojho syna, tento stav vznikol a udržiavaný je dospelými, t. j. obidvomi rodičmi a starou matkou maloletého, pretože fakticky od narodenia nemali záujem o vytvorenie stabilného rodinného zázemia ani u jedného z biologických rodičov dieťaťa, ani v kruhu svojich ďalších súrodencov, pričom už vo svojom návrhu navrhovateľka uvádzala, že pôvodne mali dohodu, že po pôrode bude poskytovať starostlivosť maloletému jeho otec. Vo vyjadreniach samotnej navrhovateľky možno pozorovať tendenčnosť a protirečivosť, keď na jednej strane sa vyjadrila, že už počas tehotenstva nevesty mali úvahy o tom, že osobnú starostlivosť bude maloletému poskytovať navrhovateľka alebo otec dieťaťa, na druhej strane tvrdila, že matka až bezprostredne po pôrode tvrdila, že si ďalšie dieťa na zodpovednosť nezoberie, až napokon navrhovateľka na pojednávaní prezentovala ďalší vážny motív, ktorým je snaha o faktické vytvorenie rodiny s jej mladším partnerom, a vnuk má byť dieťaťom, o ktoré sa majú spoločne starať, keď navrhovateľka už deti mať nemôže. I zo správy kolízneho opatrovníka vyplýva vyjadrenie matky maloletého, že podnet na poskytovanie starostlivosti A. starou matkou vzišiel od nej samotnej už počas tehotenstva matky. Hoci navrhovateľka vo svojich úvodných vyjadreniach poukázala na údajný nezáujem matky poskytovať starostlivosť svojmu synovi, na druhej strane je zrejmé, že ona a otec maloletého ani nemali záujem o podporu a motivovanie matky budovať puto maloletého dieťaťa k nej, ako primárne vzťahovo najdôležitejšej osobe v jeho živote, najmä bezprostredne po pôrode a v útlom veku, nehovoriac o vytváraní súrodeneckej väzby, ktorá v živote človeka predstavuje najdlhšie trvajúce puto. Nedostatočný záujem matky poskytovať osobnú starostlivosť svojmu vlastnému dieťaťu v zásade tendenčne vyhovoval navrhovateľke pri realizácii jej úmyslu vytvoriť si so svojim manželom rodinu. Hoci je zrejmé, že navrhovateľka skutočne v súčasnosti poskytuje so svojim manželom kvalitnú starostlivosť maloletému, na druhej strane je zrejmé, že táto angažovanosť starej matky prakticky vylučuje matku i otca zo života dieťaťa. Súd tiež upriamuje pozornosť na vyhlásenie starej matky, že otec sa hodlá v blízkej dobe vrátiť do bytu, kde teraz žije matka s maloletými deťmi, a táto má údajne prísť o možnosť primeraného bývania. Ak teda pripúšťa navrhovateľka a jej syn (otec dieťaťa) takú možnosť, potom súčasne môže prichádzať do úvahy alternatíva, že primerané bývanie získa otec, a teda potenciálne môže poskytovať starostlivosť o syna on, navyše v blízkosti starej matky, ktorá môže byť pri starostlivosti o A. nápomocná, za súčasnej participácie matky pri realizácii rodičovských práv povinností. Súd zdôrazňuje, že ani matka ani otec si neuvedomujú závažnosť rozhodnutia, akým je zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti inej osoby, aj keď sa to v tomto prípade týka blízkej starej matky. Maloleté dieťa má právo, a je to aj v jeho najlepšom záujme, aby mu bola poskytovaná primeraná osobná starostlivosť zo strany biologických rodičov. Rodičia doposiaľ neboli nijakým spôsobom diskvalifikovaní z rodičovskej role, a dôvodom na akési „odloženie“ dieťaťa nemôže byť ani zdravotné postihnutie maloletého dieťaťa, zvlášť ak bolo preukázané, že starej matke a jej manželovi (ako nepríbuznej osobe) nerobí starostlivosť o A. zásadné problémy, a jeho starostlivosť zvládajú aj popri práci. Navyše maloleté dieťa ani nemá šancu, vzhľadom k jeho veku, prezentovať svoje postoje, a už vôbec budovať si schopnosť rozlišovať vzťahovú hierarchiu rodiny a jej význam.

30. Obidvaja rodičia by mali pracovať na tom, aby spojili svoj rodičovský potenciál a vzájomne sa podporovali pri starostlivosti o ich vlastné dieťa, a uvedomili si, že s plodením detí je spojená aj rodičovská zodpovednosť a vytváranie podmienok pre ich všestranný vývoj. Na základe zistených skutočností súd návrh navrhovateľky ako nedôvodný zamietol, pričom toto rozhodnutie súdu nebráni starej matke naďalej v udržiavaní rodinných väzieb s vnukom a jeho rodičmi, ani v poskytovaní primeranej súčinnosti pri starostlivosti o maloletého vnuka. Dieťa má právo na budovanie plnohodnotného vzťahu so svojimi biologickými rodičmi a svojimi súrodencami a je dôležité, aby si to všetci zainteresovaní blízki príbuzní uvedomili.

31. O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia na Okresnom súde Liptovský Mikuláš. Odvolanie môže podať účastník, v neprospech ktorého bolo rozhodnutie vydané. O odvolaní rozhodne Krajský súd v Žiline.

Popri všeobecných náležitostiach je potrebné v odvolaní uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.